

Grote schoonmaak moet gebruik eenvoudiger maken

Het lijkt zo simpel, 'tweemaal per dag 1 tablet' zodanig coderen dat zowel het HIS als het apotheekstelsysteem dit 'begrijpt'. Maar in werkelijkheid gaat hier een uitgebreide NHG-tabel met algoritme achter schuil, die de mogelijkheden, structuren en coderingen bepaalt: de NHG-Tabel Gebruiksvoorschriften, ook wel bekend als WCIA-tabel 25.

HENK WESTERHOF EN ERICA BASTIAANSEN
H.WESTERHOF@NHG.ORG, E.BASTIAANSEN@NHG.ORG

Door de coderingen in de NHG-Tabel Gebruiksvoorschriften ontstaat eenheid van taal tussen de HISsen waarmee wordt voorgescreven en de apotheeksystemen die het voorschrift ontvangen. Ook worden de coderingen in vele HISsen gebruikt om het gekozen gebruiksvoorschrift intern vast te leggen en zijn de gebruiksvoorschriften van formulieren van deze coderingen voorzien. Op het etiket van de verpakking worden de coderingen omgezet in leesbare tekst en aangevuld met waarschuwingsteksten en gebruiksaanwijzingen. Zo bepaalt de tabel ook hoe de patiënt het gebruiksvoorschrift op het etiket te zien krijgt.

In deze belangrijke tabel is het soms lastig zoeken, vooral als u op zoek bent naar een specifieke waar-

schuwingstekst of gebruiksaanwijzing. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het grote aantal beschikbare tekstelementen dat in de loop der jaren is toegevoegd.

Eenvoudiger gebruik

Vorig jaar hebben we daarom een opschoonactie gevoerd in de lijst met honderden aanvullende teksten, zodat deze beter te hanteren zijn. Dit jaar gaan we aan de slag met de eenheden van de dosering. In dit artikel gaan we in op de gemaakte wijzigingen en op wijzigingen die we later dit jaar hopen te realiseren. De bedoeling is dat deze wijzigingen het gebruik van de tabel eenvoudiger maakt.

Een gebruiksvoorschrift

De structuur van een gebruiksvoorschrift (1 maal daags 1 tablet, eerst oplossen in water) heeft vijf componenten: een frequentie (1), een tijdseenheid (daags), een aantal (1), een gebruikseenheid (tablet) en ten slotte optionele aanvullende tekst (eerst oplossen in water).

Voor de tijdseenheid, de gebruikseenheid en de aanvullende teksten zijn codes vastgesteld in de NHG-Tabel Gebruiksvoorschriften. De aanvullende teksten bevatten ook de etiketteksten van de KNMP. De tabel wordt door het NHG uitgeleverd aan de HIS-leveranciers (en andere licentiehouders, zoals KIS-leveranciers) en is ook opgenomen in de G-Standaard.

Minder aanvullende teksten

In de eerste plaats hebben we het grote aantal teksten aangepakt. Doordat jarenlang geregeld teksten zijn toegevoegd, dikwijls op geleide van specifieke nieuwe geneesmiddelen, is de tabel eigenlijk alleen maar gegroeid en daardoor minder overzichtelijk geworden.

Bijna een derde (195 van de 625) van de aanvullen-

**BIJNA EEN DERDE VAN
DE AANVULLENDE TEKSTEN
IS VERVALLEN**

de teksten is vervallen. Bij de beslissing om teksten te laten vervallen is naar een aantal aspecten gekeken:

- het gebruik – teksten die niet meer in gebruik zijn (bij Z-Index of het NHG-formularium);
- gelijkende teksten – als twee teksten erg op elkaar lijken is een keuze gemaakt;
- combinatie van teksten – teksten die meerdere boodschappen in één tekst combineren zijn ook op te bouwen uit de losse componenten;
- verbindingsteksten – teksten als ‘na twee weken verhogen tot’ zijn vervallen, omdat het combineren van twee of meer gebruiksvorschriften in één voorschrift in de praktijk niet wordt toegepast/niet is geïmplementeerd;
- teksten die inhoudelijk achterhaald, onjuist of onduidelijk zijn;
- zo nodig combinatieteksten – deze zijn uit aparte teksten op te bouwen.

Indeling van aanvullende teksten

De tweede aanpassing betreft de indeling in categorieën. Elke tekst is nu in één tekstcategorie terug te vinden.

Het aantal tekstcategorieën is vergroot en de indeling is meer toegesneden op makkelijk zoeken. Bij het zoeken van een tekst kan een zogenaamde *tree view* geïmplementeerd worden, waarbij elk hoofdstuk opengeklapt kan worden om de teksten van dat hoofdstuk te tonen. De tabel toont de nieuwe tekstcategorieën.

De categorieën 118 en 119 bevatten houdbaarheids- en bereidingsadviezen. Deze zijn door Z-Index reeds gekoppeld aan het betreffende geneesmiddel. Soms betreft het hier ook bereidingsadviezen voor de apotheek. In HIS-systemen kunnen deze twee categorieën in eerste instantie uit de zoeklijst weggelaten worden en slechts op verzoek getoond worden.

Door de combinatie van minder teksten en een helderder zoekindeling van de teksten hopen we het gebruik van aanvullende teksten bij het voorschrijven een stuk gemakkelijker te maken.

Gevolgen voor u als voorschrijver

Het voordeel van een duidelijke indeling in categorieën zal pas merkbaar zijn als uw leverancier de functionaliteit hiervoor heeft ingebouwd. Vraag uw HIS-leverancier daarom om dat te doen.

Naast de voordelen is er ook een nadeel verbonden aan het laten vervallen van teksten: mogelijk hebt u standaardvoorschriften gedefinieerd waarin juist een aanvullende tekst wordt gebruikt die wij hebben laten vervallen. Deze standaardvoorschriften zult u moeten aanpassen door een andere tekst te kiezen.

101 Maaltijden en slapen	110 Duuraanduidingen
102 Toepassing	111 Overige
103 Conditie	112 Herhalen
104 Locatie	113 Maximaalaanduidingen
105 Gebeurtenis en ingreep	114 Weekdagen
106 Cyclus	115 Gebruik
107 Wisselend gebruik in de tijd	116 Administratief
108 Dagdelen en gebruik per dagdeel	117 Adviezen en waarschuwingen
109 Periodeaanduidingen	118 Houdbaarheid
	119 Bereidingsadviezen

De nieuwe tekstcategorieën

Iets dergelijks geldt voor het gebruik van formularia. In de nieuwste versie van het NHG-formularium in Prescriptor komen alleen de overgebleven teksten voor. Ook bij herhaalrecepten kan het zijn dat de tekst aangepast moet worden ten opzichte van het vorige voorschrift. Bij het NHG en uw HIS-leverancier kunt u een document krijgen dat suggesties bevat voor alternatieven voor bepaalde vervallen teksten.

Eenheid gebruiksvorschrift

Een van de componenten bevat de eenheid waarin de dosering wordt uitgedrukt. Deze eenheid wordt op het etiket vermeld en dient een voor de patiënt heldere term te bevatten (tablet, poeder, pufje, enzo voort). Ook deze tabel is in de loop der jaren wat vervuild geraakt en hij bevat een aantal farmaceutische vormen die in het verleden voor bepaalde systemen handig waren, maar er nu uit kunnen. Zo is bijvoorbeeld de vermelding ‘tablet mga’ voor de patiënt niet helder, waardoor ze zelfs voor verwarring zou kunnen zorgen. Bij de vermelding van de naam en farmaceutische vorm van het geneesmiddel is dit wél relevant, maar voor het gebruiksvorschrift niet. Daar zal in de toekomst gewoon ‘tablet’ komen te staan.

De versie van de tabel met opgeschoonde aanvullende teksten wordt sinds dit voorjaar uitgeleverd. Aan de wijzigingen van de eenheid gebruiksvorschrift wordt nog gewerkt en die staan voor later dit jaar op de planning. ■

IN DE TABEL IS HET SOMS LASTIG ZOEKEN